

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/374/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6811202558
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6811202558.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Údernícka 5, 851 01 Bratislava, proti žalovanému: J. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, 080 05 Prešov, právne zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom v Lučenci, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 537,28 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Revúca č.k. 6C/46/2012-146 zo dňa 30.05.2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu mení tak, že žalobca ja povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania vo výške 29,43 € v prospech jeho právneho zástupcu JUDr. Andreja Cifru, do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania vo výške 88,30 € v prospech jeho právneho zástupcu JUDr. Andreja Cifru a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane žalovaného si uplatnil trovy konania v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhlášky“) v celkovej výške 88,30 €, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia z hodnoty 537,28 € (čo predstavuje podľa vyhlášky za jeden úkon právnej služby odmenu vo výške 36,52 €, pričom si účtoval odmenu za 2 úkony + 2x režijný paušál á 7,63 €). V priebehu konania došlo k späťvzatiu návrhu žalobcom. Ak došlo k zastaveniu konania, žiaden z účastníkov konania zásadne nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Za podmienok uvedených v ust. § 146 ods. 2 O.s.p. je však možné uložiť niektorému z účastníkov povinnosť nahradit' trovy konania. Nakoľko v danom prípade došlo k zastaveniu konania z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie konania žalobcom, je nepochybné, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania odkazujúc pritom na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej zásadne platí, že ak žalobca vezme návrh späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p., z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania a preto je povinný nahradit' trovy konania žalovanému. V predmetnom konaní oznámil vstup do konania vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, právne zast. advokátom JUDr. Andrejom Cifrom na podporu žalovaného dňa 02.11.2012. Dňa 15.11.2012 bolo súdu preložené vyjadrenie vedľajšieho účastníka, ktorým vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania, pričom si zároveň uplatnil aj náhradu trov konania. Následne podaním doručeným súdu dňa 26.11.2012 vzal žalobca návrh v celom rozsahu späť; na základe čoho považoval súd trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka za účelné a na ich náhradu zaviazal žalobcu.

Proti predmetnému uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Zastáva názor, že vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Odvolateľ má podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra SR vedomosť o tom, že združenie má v radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. Poukázal na to, že má z vlastných skúseností vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrhu na priznanie trov konania; z čoho je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Uviedol, že na priznanie náhrady trov konania je nevyhnuté splnenie podmienok vyžadovaných § 142 O.s.p. a to najmä účelnosť vynaložených trov konania; v zmysle uvedeného zastáva názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka a nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, pričom v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/35/2012 a 13Co/36/2012. Zároveň uviedol, že súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a3 Ústavy SR, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Uviedol, že obdobný právny názor vyslovil Ústavný súd SR v náleze II. ÚS 78/03. Uviedol, že v čase, keď podával návrh na späťvzatie návrhu nemal vedomosť o vnesenej námietke premlčania, nakoľko vyjadrenie vedľajšieho účastníka mu bolo doručené dňa 23.11.2012, teda po späťvzatí návrhu na začatie konania. Považuje právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v konaní za nadbytočné, účelové a nehospodárne a navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 19,33 € s DPH.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že jeho vstup do konania bol opodstatnený, pretože prvostupňový súd žalobu zamietol po jeho vstupe do konania a na základe argumentácie obsiahnutej vo vyjadrení zo dňa 12.11.2012, ktoré bolo účinným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v súdnom konaní. Má za to, že spotrebiteľ bol v danej veci úspešný v dôsledku aktivity práve vedľajšieho účastníka a teda z hľadiska cieľa a poslania činnosti Združenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa, sú trovy konania, náhradu ktorých požadujú objektívne účelné. Nakoľko vnútroštátna právna úprava neumožňuje súdu prihliadať na premlčanie ex offo, preto to robí Združenie na ochranu práv spotrebiteľov v každom spore, v ktorom žalobca žaluje premlčaný nárok a vznáša námietku premlčania. Uviedol, že je ich povinnosťou chrániť spotrebiteľa aj pred premlčanými nárokmi dodávateľov. Poukázal na to, že ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov Združenie na ochranu práv spotrebiteľov HOOS na súdoch. Ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, II. ÚS 56/05, IV. ÚS 147/08 a II. ÚS 122/09. Ďalej v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 09.06.2010 5Cdo 71/2010, ako aj na najnovšie komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku: Števíček/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2012, str. 331, prípadne Drápal/Bureš a kol. Občiansky súdny poriadok I, Velké komentáre, 1. vydání: C.H.Beck, 2009, str. 607. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti potvrdil ako správne a zaviazal žalobcu aj na náhradu trov odvolacieho konania a to vo výške 26,07 €.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o trovách konania podľa § 220 O. s. p. zmenil z nasledovných dôvodov:

Žalobca sa návrhom vo veci samej zo dňa 04.05.2011 domáhal voči žalovanému zaplataenia 537,28 € s príslušenstvom z titulu porušenia zmluvných povinností zo Zmluvy o pripojení č. XXXXXXXXXXXX, ktorú žalovaný uzatvoril s právnym predchodcom žalobcu Podaním doručeným okresnému súdu dňa 02.11.2012 oznámil svoj vstup do konania vedľajší účastník (na strane žalovaného) - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov. Vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov vo vyjadrení doručenom okresnému súdu dňa 15.11.2012 vzniesol námietku

premlčania a zároveň si vyčíslil trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 88,30 €. Na základe čoho podaním doručeným okresnému súdu dňa 26.11.2012 žalobca vzal svoj návrh na začatie konania späť.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Pre správne rozhodnutie v tomto konaní je preto potrebné primárne zodpovedať na otázku, či Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove (resp. vo všeobecnosti akýkoľvek subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa) je oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, a ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie (ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky 10a uvedenej v tomto ustanovení) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 O.s.p. špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1 O.s.p., ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania.

Z ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. vyplýva, že: „V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.“

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu OZ právna pomoc spotrebiteľom má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože (ako už bolo uvedené vyššie) možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p.. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V danom prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zobral návrh v plnom rozsahu späť.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal navrhovateľ návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť, pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu, možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne, a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Preto mu podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť odporcovi a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia.

Nemožno súhlasiť ani s argumentom navrhovateľa, ktorým spochybňoval nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom, pretože práve kvalifikované podanie vedľajšieho účastníka (zastúpeného advokátom), v ktorom vzniesol námietku premlčania uplatňovaného nároku bolo vo svojej podstate dôvodom späťvzatia návrhu a teda malo priamy vplyv na spôsob skončenia sporu.

Odvolačný súd sa však nestotožnil s tým, že prvostupňový súd priznal trovy právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi v plnej, ním uplatnenej sume a neprihliadal na hospodárnosť konania. Odvolačný súd má za to, že je potrebné primerane znížiť ním uplatnené trovy konania na jednu tretinu, nakoľko v prípade podávania námietok premlčania ide v prípade združení na ochranu spotrebiteľa o rutinnú agendu, tým, že sú podávané vo veľkom množstve súdnych konaní, pričom ide o opakujúce sa podania pri ktorých sa mení subjekt odporcu a výška uplatňovanej pohľadávky, teda nie sú právne, ani časovo náročné. Trovy, o ktoré sa navyšujú konania vstupom vedľajšieho účastníka do konania, ktorý sa necháva zastupovať advokátom sú nevhodné a preto je potrebné trovy moderovať, aby sa zároveň rešpektovalo aj právo účastníka nechať sa zastúpiť advokátom, ako aj fakt, že námietky premlčania, ktoré vedľajší účastník vznáša sú aspoň v danom konaní na prospech žalovaného. Na základe uvedeného bolo vhodné v danom prípade znížiť trovy vedľajšieho účastníka na sumu 29,43 €. Z ustanovenia § 150 O.s.p. vyplýva právo súdu znížiť trovy konania u úspešného účastníka. Je potrebné aby súd v týchto prípadoch prihliadal aj na účelnosť trov konania, ktoré si následne v konaní vedľajší účastník zastúpený advokátom uplatňuje. Odvolačný súd preto rozhodol tak, že vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vzniesol námietku premlčania následkom čoho navrhovateľ vzal návrh späť, priznal účelne vynaložené trovy konania krátené na jednu tretinu z ním uplatnenej sumy 88,30 €, t.j. vo výške 29,43 €.

Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že okresný súd rozhodol vecne správne, keď zaviazal navrhovateľa k povinnosti zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov prvostupňového

konania, ktoré de facto predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia, avšak túto povinnosť nemal uložiť žalobcovi v plnej ním uplatnenej výške.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania zmenil v zmysle § 220 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.. Žalovaný si náhradu trov neuplatnil a postupom podľa § 151 O.s.p a zo spisu nevyplývalo, že by mu vznikli. Vedľajší účastník si náhradu trov odvolacieho konania uplatnil vo výške 26,07 €, ale nakoľko aj so žalobcom boli v odvolacom konaní len čiastočne úspešní, preto krajský súd rozhodol, že nemajú právo na náhradu trov tohto štádia konania.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.